

WYMAGANIA EDUKACYJNE – CZĘŚĆ 2

Zaleca się, aby podczas zajęć doceniać przede wszystkim:

- umiejętność dokonywania analizy dostępnych danych źródłowych,
- aktywność w dyskusjach oraz debatach tematycznych,
- współpracę w grupie, zgłaszanie własnych przykładów oraz pomysłów,
- zdolność interpretacji omawianych sytuacji oraz przykładów,
- umiejętność prezentowania własnego stanowiska,
- krytyczny dobór argumentów i kontrargumentów,
- dostrzeganie zależności między poszczególnymi prawami i zjawiskami społeczno-gospodarczymi,
- ciekawość i dociekliwość.

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
FINANSE OSOBISTE							
1.	Pieniądz w gospodarce rynkowej	<ul style="list-style-type: none"> • cechy pieniądza • funkcje pieniądza • formy pieniądza • obieg pieniądza • kryptowaluty 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawowe cechy, funkcje i formy pieniądza • zna pojęcie obiegu pieniądza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podmioty, które biorą udział w obiegu pieniądza • zna i rozumie pojęcie kryptowalut i podaje ich przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje cechy dobrego pieniądza i odnosi je do przykładowych walut • prezentuje schemat obiegu pieniądza w gospodarce • wskazuje przyczyny ewolucji pieniądza w czasie • wyjaśnia różnice między pieniądzem gotówkowym a bezgotówkowym • ocenia poziom ryzyka związany z kryptowalutami 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie i wyjaśnia zależności między poszczególnymi funkcjami pieniądza w gospodarce • wyjaśnia szczegółowo zależności między podmiotami gospodarczymi biorącymi udział w obiegu pieniądza • szacuje poziom ryzyka związany z podażą pieniądza 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • prezentuje własne stanowisko na temat kierunku rozwoju pieniądza • wskazuje na zagrożenia związane ze zbyt dużą podażą pieniądza i potrafi podać przykłady realnych możliwych skutków w gospodarce, spowodowanych zbyt silną podażą pieniądza
2.	Dojrzałość finansowa. Postawy wobec pieniądza	<ul style="list-style-type: none"> • dojrzałość finansowa • ocena własnej dojrzałości finansowej • znaczenie pieniądza • typy postaw wobec pieniądza 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję dojrzałości finansowej • wymienia społeczne funkcje pieniądza 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie czynniki, jakie wpływają na dojrzałość finansową człowieka • przedstawia typy postaw wobec pieniędzy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zachowań, które świadczą o dojrzałości lub braku dojrzałości finansowej • omawia na przykładach wszystkie funkcje społeczne pieniądza • rozumie, jakie znaczenie ma poznanie swojego typu postawy wobec pieniędzy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje poszczególne czynniki wpływające na postawy wobec pieniędzy • wyjaśnia, w jaki sposób typ osobowości wpływa na sposób traktowania pieniądza przez człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • interpretuje i ocenia wyniki badań na temat poziomu świadomości finansowej Polaków • przedstawia swoje pomysły na racjonalne zarządzanie pieniądzem

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
3.	Instytucje rynku finansowego w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> rodzaje instytucji rynku finansowego funkcje instytucji rynku finansowego 	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję rynku finansowego wskazuje najważniejsze publiczne instytucje rynku finansowego podaje przykłady funkcji wybranej instytucji 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady funkcji każdej z omówionych instytucji dostrzega różnicę między rynkiem finansowym a rynkiem kapitałowym 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakim celu na rynku finansowym musi występować wiele instytucji finansowych wskazuje motywy ekonomiczne firm z sektora bankowego i ubezpieczeniowego działających na rynku 	<ul style="list-style-type: none"> szczegółowo opisuje wpływ funkcji i zadań poszczególnych instytucji na konsumentów, przedsiębiorców i całą gospodarkę dostrzega szanse, jakie niektóre z instytucji dają na realizację własnych celów, np. założenie startupu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zależności i powiązania między poszczególnymi instytucjami podaje przykłady akcji informacyjnych instytucji publicznych i ocenia ich jakość, zasięg i wpływ na budowanie świadomości finansowej obywateli
4.	Funkcjonowanie gospodarstw domowych	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonowanie gospodarstw domowych budżet domowy dochody i wydatki gospodarstw domowych spirala zadłużenia upadłość konsumencka 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, czym jest gospodarstwo domowe wymienia przykładowe dochody i wydatki gospodarstwa domowego definiuje pojęcie deficytu budżetowego i nadwyżki budżetowej 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega znaczenie gospodarstwa domowego w gospodarce omawia funkcje wewnętrzne i zewnętrzne gospodarstwa domowego wyjaśnia pojęcia <i>spirala zadłużenia</i> i <i>upadłość konsumenta</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady konkretnych wewnętrznych i zewnętrznych funkcji gospodarstwa domowego wyjaśnia przyczyny powstawania deficytu budżetowego i opisuje mechanizm wpadnięcia w tzw. spiralę zadłużenia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia na prostych przykładach, jak można przeciwdziałać powstawaniu deficytu budżetowego omawia procedurę zgłaszania upadłości konsumenckiej wie i rozumie, jak przeciwdziałać spirali zadłużenia 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku wyjaśnia, jak problemy budżetowe w gospodarstwach domowych wpływają na wielkość sprzedaży przedsiębiorców oraz wielkość wpływów z podatków do budżetu państwa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
5.	Zarządzanie budżetem	<ul style="list-style-type: none"> planowanie budżetu domowego metody kontrolowania wydatków sposoby oszczędzania pieniędzy 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie i dostrzega znaczenie planowania wydatków i dochodów wie, że oszczędzanie jest ważną umiejętnością 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia czynniki, które wpływają na lepsze zarządzanie domowymi finansami wskazuje główne kroki planowania budżetu domowego 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela poszczególne dochody i wydatki, potrafi ocenić ich wielkość i stopień ważności w strukturze budżetu analizuje przyczyny trudności w realizowaniu planów budżetowych 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje plan budżetu domowego, wskazuje jego najważniejsze punkty i analizuje oraz wprowadza możliwe korekty podaje przykłady działań, które nie tylko zmniejszają wydatki, ale również zwiększają dochody 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku podaje skuteczne sposoby budowania tzw. poduszki finansowej przygotowuje dokładny plan budżetu gospodarstwa domowego oraz podaje i ocenia różne warianty postępowania na wypadek pojawienia się dodatkowych obciążeń w budżecie domowym
6.	Rodzaje podatków w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> cechy podatków rodzaje podatków 	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję podatku i wskazuje jego główne cechy podaje przykłady podatków w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> omawia poszczególne cechy podatku wskazuje najważniejsze kryteria podziału podatków w Polsce wie, że podatki to główne źródło dochodów państwa 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia podstawy prawne funkcjonowania poszczególnych podatków omawia i charakteryzuje podatki według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia sposób poboru podatków wyjaśnia, jakich grup dotyczą poszczególne podatki podaje przykładowe stawki podatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje znaczenie podatków dla całej gospodarki i wskazuje zależności między wielkością obciążeń podatkowych a kondycją gospodarstw domowych, przedsiębiorstw oraz państwa dostrzega i ocenia kierunki zmian, związane z możliwością płacenia podatków w kryptowalutach w niektórych krajach

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
7.	Rozliczanie PIT	<ul style="list-style-type: none"> • deklaracje PIT • składanie zeznań podatkowych • sposoby rozliczeń i formy opodatkowania • mikrorachunek podatkowy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, kto jest zobowiązany do składania deklaracji PIT • wie, w jaki sposób składa się zeznania podatkowe • wskazuje różnicę między przychodem i dochodem 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady deklaracji podatkowych • wskazuje przykłady czynników wpływających na wielkość podatku • zna formy opodatkowania i dwie główne stawki podatku PIT w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega korzyści oraz ograniczenia, związane z rozliczaniem podatkowym przedsiębiorstw i osób nieprowadzących działalności gospodarczej • oblicza należny podatek dochodowy w podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie wypełnia całą deklarację podatkową PIT • omawia na przykładach poszczególne punkty deklaracji, takie jak np. ulgi i odliczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • wybiera optymalną formę opodatkowania, dopasowaną do konkretnych grup podatników • ocenia zasadność niektórych ulg i odliczeń, np. prawa do skorzystania z zerowego podatku PIT dla osób do 26. roku życia

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
8.	Formy oszczędzania i inwestowania	<ul style="list-style-type: none"> • formy oszczędzania • formy inwestowania • szacowanie ryzyka i zysku • spekulacja i hazard 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, czym oszczędzanie różni się od inwestowania • podaje przykłady oszczędzania i inwestowania • dostrzega znaczenie ryzyka • definiuje pojęcie hazardu i spekulacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zalety oszczędzania i inwestowania • wyjaśnia różnice między przykładowymi formami oszczędzania, np. lokatami a kontami oszczędnościowymi • dostrzega różny poziom ryzyka związany z poszczególnymi formami inwestowania • odróżnia inwestowanie od hazardu i spekulacji • zna i rozumie podstawowe zasady oszczędzania i inwestowania 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje poziom ryzyka oraz wskazuje możliwą stopę zwrotu poszczególnych form oszczędzania i inwestowania • oblicza należne odsetki od lokaty • wymienia przykłady alternatywnych form inwestowania • rozumie znaczenie konieczności dodatkowego oszczędzania na emeryturę 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje świadomego wyboru formy oszczędzania i / lub inwestowania, dopasowanej do wielkości kapitału, poziomu wiedzy, doświadczenia finansowego, poziomu akceptacji ryzyka itp. • dokładnie szacuje ryzyka i niebezpieczeństwa związane z alternatywnymi formami inwestowania • wymienia przyczyny i skutki hazardu i spekulacji na rynku finansowym 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • dokonuje analizy porównawczej lub analizy SWOT wszystkich form oszczędzania i inwestowania oraz ocenia je pod kątem ich wpływu na gospodarkę

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
9.	Analiza oferty bankowej i pozabankowych instytucji pożyczkowych	<ul style="list-style-type: none"> zasady analizy oferty bankowej i pozabankowej wybór ofert bankowej i pozabankowej kredyty i pożyczki bezpieczeństwo w bankowości internetowej 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega podstawowe różnice między bankami a instytucjami pozabankowymi podaje przykłady ofert bankowych rozumie znaczenie bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej i mobilnej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady kont bankowych, kart płatniczych, kredytów i pożyczek podaje przykłady zasad bezpiecznego korzystania z produktów finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje czynniki wpływające na wybór banku wymienia i opisuje poszczególne formy kont, kredytów, pożyczek i wskazuje najważniejsze różnice między nimi opisuje formy zabezpieczenia kredytowego oraz oblicza odsetki od kredytu na prostym przykładzie 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje szczegółowej analizy porównawczej oferty bankowej i pozabankowej oraz wskazuje, jaki profil klientów powinien korzystać z wybranych form zna i potrafi zastosować wszystkie procedury, związane z utratą karty czy innymi zagrożeniami w zakresie bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku porównuje i interpretuje konkurencyjne oferty poszczególnych banków i instytucji pozabankowych oraz omawia na przykładach wszystkie koszty i korzyści, konieczność płacenia podatku od zysków kapitałowych itp.
10.	Analiza umowy kredytu gotówkowego / pożyczki gotówkowej	<ul style="list-style-type: none"> różnica między kredytem a pożyczką ważne zapisy w umowach o kredyt / pożyczkę nieetyczne zachowania finansowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podstawowe różnice między kredytem a pożyczką wymienia przykłady nieetycznych zachowań na rynku finansowym 	<ul style="list-style-type: none"> omawia poszczególne cechy kredytu i pożyczki wskazuje najważniejsze informacje, jakie muszą się znaleźć w umowie kredytu lub pożyczki dostrzega skutki nieetycznych zachowań na rynku finansowym 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje najważniejsze wady i zalety kredytów oraz pożyczek analizuje zapisy umowy kredytowej lub pożyczkowej dostrzega przyczyny nieetycznych zachowań na rynku finansowym 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza koszt kredytu lub pożyczki na podstawie RRSO ocenia przyczyny i skutki nieetycznych zachowań na rynku finansowym w odniesieniu do poszczególnych konsumentów, przedsiębiorców, jak i całej gospodarki omawia metody i sposoby przeciwdziałania powstawaniu nieetycznych zachowań finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na znaczenie czasu trwania pożyczki i kredytu oraz wyjaśnia, w jaki sposób dłuższy czas spłaty rat wpływa na wzrost całkowitych kosztów kredytu lub pożyczki porównuje rzeczywiste przykłady umów kredytów i pożyczek i wskazuje główne punkty wspólne wszystkich rodzajów umów dostrzega ewentualne niewłaściwe zapisy w umowach

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
11.	Ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne. Emerytura	<ul style="list-style-type: none"> charakterystyka ubezpieczeń społecznych podmioty podlegające ubezpieczeniom społecznym system emerytalny 	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicje ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego zna instytucję, która nadzoruje system ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych w Polsce wymienia cztery rodzaje ubezpieczeń społecznych wskazuje trzy filary systemu emerytalnego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje cztery rodzaje ubezpieczeń społecznych oraz wskazuje różnicę między ubezpieczeniem zdrowotnym a ubezpieczeniami społecznymi wskazuje przykładowe funkcje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych charakteryzuje system emerytalny i wskazuje, które filary są obowiązkowe, a które dobrowolne 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zakres ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych zna wysokość poszczególnych składek ubezpieczeniowych rozumie znaczenie dodatkowego oszczędzania na emeryturę zna i rozumie zasady funkcjonowania PPK wymienia zawody i branże, które mają przywileje emerytalne 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, jak forma zatrudnienia wpływa na wielkość i konieczność płacenia składek ubezpieczeniowych wyjaśnia, jakie czynniki mają wpływ na wysokość przyszłej emerytury i analizuje ich siłę oddziaływania ocenia zasadność PPK 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku rozumie i potrafi użyć odpowiedniej argumentacji przy ocenie złożoności systemu emerytalnego oraz analizie możliwych zmian w systemie emerytalnym, np. wydłużenie wieku emerytalnego zna dodatkowe pojęcia związane z ubezpieczeniami takie, jak np. stopa zastąpienia, karencja czy kapitał początkowy przedstawia i uzasadnia swoje stanowisko w zakresie obowiązkowości niektórych ubezpieczeń

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
12.	Ubezpieczenia osobowe i majątkowe	<ul style="list-style-type: none"> rodzaje ubezpieczeń gospodarczych cechy ubezpieczeń społecznych i majątkowych ważne zapisy w ubezpieczeniach polisa ubezpieczeniowa 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe ubezpieczenia majątkowe i osobowe wie, które ubezpieczenia są obligatoryjne, a które dobrowolne potrafi wskazać podstawowe cechy ubezpieczeń gospodarczych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice między ubezpieczeniami majątkowymi i osobowymi omawia przykładowe cechy ubezpieczeń gospodarczych rozumie sens ubezpieczeń jako formy wzajemnego dzielenia się ryzykiem między stronami 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje klasyfikacji ubezpieczeń według przedstawionych kryteriów zna i rozumie wszystkie elementy wpływające na wysokość polisy ubezpieczeniowej rozumie pojęcie indeksacji składki oraz wyjaśnia funkcje Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> podaje zakres omawianych ubezpieczeń gospodarczych rozumie, że ceny polis są zmienne i potrafi wyjaśnić dlaczego podaje przykłady z życia, w których najczęściej występują omawiane ubezpieczenia 	<ul style="list-style-type: none"> wie i rozumie, jakie znaczenie ma przeczytanie OWU oraz karty produktu ubezpieczeniowego przed podpisaniem umowy ubezpieczeniowej wskazuje towarzystwa ubezpieczeniowe i samodzielnie porównuje poszczególne oferty, korzystając z różnych narzędzi, np. kalkulatorów ubezpieczeniowych przedstawia i uzasadnia swoje stanowisko w zakresie obowiązkowości niektórych ubezpieczeń

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
13.	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie. Inwestowanie na giełdzie	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonowanie Giełdy Papierów Wartościowych zasady inwestycji na giełdzie indeksy giełdowe 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia instytucje rynku kapitałowego rozumie, że inwestowanie na giełdzie wiąże się z ryzykiem wymienia nazwy indeksów giełdowych na GPW w Warszawie 	<ul style="list-style-type: none"> zna i rozumie zasady nabywania akcji na rynku pierwotnym i wtórnym wymienia podstawowe zasady inwestowania wskazuje, które indeksy giełdowe są największe i najpopularniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie oraz funkcje kontrolne KNF i organizacyjne KDPW rozumie, jak działa mechanizm inwestowania na giełdzie 	<ul style="list-style-type: none"> zna najważniejsze papiery wartościowe, będące przedmiotem obrotu giełdowego wyjaśnia, jaką ofertę dla inwestorów indywidualnych i instytucjonalnych mają giełdy i rynek kapitałowy dostrzega powiązania między krajowym i zagranicznym rynkiem kapitałowym wie, skąd się biorą hossy i bessy 	<ul style="list-style-type: none"> zna i wie, w jakich sytuacjach powinno się stosować określone typy zleceń potrafi oszacować poziom ryzyka związany z inwestowaniem na giełdzie i wymienia najważniejsze giełdy świata interpretuje zasady inwestowania i wskazuje, jaki wpływ na podejmowane decyzje inwestycyjne ma typ postaw wobec pieniędzy

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
OSOBA PRZEDSIĘBIORCZA NA RYNKU PRACY							
14.	Planowanie ścieżki rozwoju zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> wybór kierunku rozwoju kariery zawodowej analiza rynku pracy predyspozycje zawodowe typologie osobowości zawodowej cel zawodowy planowanie ścieżki kształcenia work-life balance 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jakie znaczenie ma rozwój kariery zawodowej rozumie, że osobowość ma wpływ na wybór zawodu wyjaśnia, czym jest cel zawodowy i zna etapy ścieżek rozwoju zawodowego dostrzega znaczenie koncepcji work life balance 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza bilans swojego potencjału zawodowego wymienia typy osobowości według Johna Hollanda wykonuje prostą analizę rynku pracy wie i rozumie, jakie znaczenie w określaniu celu zawodowego ma technika SMART omawia poszczególne etapy edukacji i ich wpływ na wybór drogi zawodowej podaje przykłady realizowania koncepcji work life balance w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia swój bilans i wprowadza do niego niezbędne korekty i usprawnienia charakteryzuje poszczególne typy osobowości i podaje przykłady zawodów, w których dany typ się najlepiej sprawdzi wykonuje szczegółową analizę rynku pracy, korzystając między innymi z barometru zawodów określa swój cel zawodowy techniką SMART 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać konkretne cechy i umiejętności, wynikające z typu osobowości, i określić ich znaczenie w definiowaniu celu zawodowego analizuje oferty pracy i wyciąga wnioski, jakiego rodzaju kompetencje twarde i miękkie są najważniejsze na wybranych stanowiskach pracy wykonuje samodzielnie podstawowy plan kariery edukacyjnej i zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku wskazuje inne koncepcje, badające osobowość człowieka, i interpretuje ich znaczenie dla świadomego ustalania celów zawodowych wykonuje samodzielnie długoterminowy plan ścieżki rozwoju zawodowego i przedstawia go na forum klasy ocenia realne możliwości związane z wyborem ścieżki kariery, w zakresie finansowym, organizacyjnym i społecznym

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
15.	Poszukiwanie pracy – selekcja i analiza ofert pracy	<ul style="list-style-type: none"> • metody poszukiwania pracy • analiza ofert pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • zna instytucje oraz pośredników rynku pracy • wskazuje przykład metody poszukiwania pracy • wymienia cztery główne elementy analizy rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak należy się przygotować do poszukiwania pracy • wyszukuje dostępne oferty pracy w internecie i rozumie, jakie dokumenty należy przygotować, aby móc aplikować 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi szczegółowo określić swoje oczekiwania wobec pracodawcy i odpowiedzieć na ogłoszenie o pracę • zna, rozumie i stosuje zasady bezpieczeństwa, związane z rzetelnym sprawdzeniem informacji o pracodawcy • dostrzega nowe trendy, mające wpływ na rynek pracy, takie jak np. fair trade 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wady i zalety poszczególnych metod poszukiwania pracy, wykorzystując w tym celu np. analizę SWOT • ostrożnie podchodzi do ofert, gwarantujących szybki zarobek niewielkim kosztem pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • wskazuje najczęstsze błędy, jakie popełniają osoby szukające pracy • przeprowadza analizę współczesnego rynku pracy • wskazuje wady i zalety pracy w kraju i za granicą oraz omawia kompetencje i doświadczenia zawodowe, które daje praca w kraju i za granicą

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
16.	Poszukiwanie pracy – dokumenty aplikacyjne	<ul style="list-style-type: none"> CV list motywacyjny portfolio charakterystyka możliwych trudności w znalezieniu pracy 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze dokumenty aplikacyjne zna zasady grzecznościowe i organizacyjne, związane z wysyłaniem dokumentów aplikacyjnych do pracodawców podaje przykład barier po stronie pracodawcy i pracownika 	<ul style="list-style-type: none"> omawia najważniejsze zasady sporządzania CV rozumie, że list motywacyjny jest uzupełnieniem CV dostrzega, że w niektórych branżach niezbędne jest portfolio omawia przykładowe przyczyny i skutki trudności w znalezieniu pracy, leżące po stronie pracodawcy i pracownika 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady sporządzania listów motywacyjnych; przygotowuje prostą wersję CV i listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykładowe błędy w CV i w listach motywacyjnych oraz koryguje je przygotowuje cel zawodowy oraz zapisuje go w CV dla przykładowego pracodawcy rozumie, że CV jest w pierwszej kolejności oceniany wizualnie, a dopiero w dalszej – merytorycznie wskazuje sposoby ograniczania trudności w znalezieniu pracy po stronie pracownika 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku przygotowuje specjalistyczne CV oraz list motywacyjny na konkretne stanowisko pracy i uzasadnia, jaki jest cel pisania odręcznie listu motywacyjnego wie, jakie znaczenie w CV mają kompetencje i zainteresowania rozumie potrzebę ochrony danych osobowych i zna podstawy prawne, związane z procedurą zamieszczania klauzuli o ochronie danych osobowych

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
17.	Poszukiwanie pracy – rozmowa kwalifikacyjna. Autoprezentacja	<ul style="list-style-type: none"> rozmowa kwalifikacyjna pytania na rozmowach kwalifikacyjnych autoprezentacja 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kto i w jakim celu przeprowadza rozmowy kwalifikacyjne wie, że należy przygotować się do standardowych i niestandardowych pytań pracodawcy dostrzega i rozumie znaczenie dobrej autoprezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że rozmowa kwalifikacyjna to pierwszy etap rekrutacji wskazuje przykładowe pytania, jakie może zadać pracodawca przedstawia przykładowe zasady autoprezentacji wie, że autoprezentacja to umiejętność, którą trzeba ćwiczyć 	<ul style="list-style-type: none"> wie o co może, a o co nie powinien, zapytać pracodawca przedstawia propozycje pytań, jakie na rozmowie może zadać kandydat wskazuje sens niestandardowych pytań na rozmowie planuje krótką autoprezentację na podstawie omówionych zasad 	<ul style="list-style-type: none"> omawia i interpretuje możliwe odpowiedzi, jakie powinien przygotować kandydat rozumie, że w czasie rozmowy ważne są zarówno kompetencje twarde, jak i miękkie wskazuje przykładowe błędy, jakie można popełnić na rozmowie kwalifikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku wskazuje korzyści i ograniczenia, związane z przeprowadzaniem rozmów kwalifikacyjnych interpretuje przykłady pozytywnych i negatywnych komunikatów pozawerbalnych, wykonywanych w czasie rozmów przez obie strony
18.	Zatrudnienie a samo-zatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> różnice między zatrudnieniem a samo-zatrudnieniem prawa i obowiązki pracodawcy oraz pracownika formy B2B nieetyczne zachowania w pracy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie <i>stosunek pracy</i> podaje dowolny przykład prawa pracownika i pracodawcy, które wynikają z umowy o pracę rozumie, że na rynku pracy występują nieetyczne zachowania zarówno po stronie pracownika, jak i pracodawcy wyjaśnia pojęcie B2B 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje najważniejsze cechy stosunku pracy wymienia trzy rodzaje umowy o pracę omawia zakres praw pracowniczych, dotyczących osób pełnoletnich i młodocianych wskazuje przykłady nieetycznych zachowań pracodawców i pracowników wskazuje rodzaje B2B 	<ul style="list-style-type: none"> omawia większość praw i obowiązków pracownika i pracodawcy wskazuje przyczyny i skutki nietucznych zachowań na rynku pracy podaje przykładowe wady i zalety B2B 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje analizy porównawczej zatrudnienia i samozatrudnienia omawia sposoby i metody przeciwdziałania nieetycznym zachowaniom na rynku pracy dostrzega znaczenie przepisów prawa pracy w zachowywaniu standardów na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku interpretuje motywacje ekonomiczne i społeczne, jakie towarzyszą osobom decydującym się na samozatrudnienie

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
PRZEDSIĘBIORSTWO							
19.	Zarządzanie przedsiębiorstwem	<ul style="list-style-type: none"> proces zarządzania metody zarządzania przedsiębiorstwem narzędzia zarządzania we współczesnym biznesie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cztery etapy procesu zarządzania podaje przykład metody zarządzania przedsiębiorstwem podaje przykład współczesnych narzędzi zarządzania 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cztery etapy procesu zarządzania podaje najważniejsze metody i narzędzia zarządzania wskazuje cechy dobrego zarządzania 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady stosowania w praktyce określonych narzędzi zarządzania omawia na przykładach najważniejsze obszary zarządzania wyjaśnia, jakie cele przedsiębiorstwa można osiągnąć dzięki prawidłowemu zarządzaniu 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje proces zarządzania jako ciąg powiązanych ze sobą działań, które muszą być logiczne i spójne wskazuje niezbędne kompetencje, jakimi trzeba się cechować, aby zarządzać poszczególnymi obszarami przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku wskazuje przykłady dobrze i źle zarządzanych podmiotów gospodarczych wskazuje, który z obszarów zarządzania ma znaczenie strategiczne, a który operacyjne
20.	Otoczenie własnego biznesu. Analiza SWOT	<ul style="list-style-type: none"> charakterystyka otoczenia przedsiębiorstwa metody oceny otoczenia przedsiębiorstwa analiza SWOT w ocenie otoczenia przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia otoczenie makroekonomiczne od otoczenia mikroekonomicznego rozumie, że cechą charakterystyczną każdego biznesu jest zmienność wyjaśnia cel sporządzania analizy SWOT 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje otoczenia makro- i mikroekonomiczne oraz wyjaśnia wzajemne zależności między nimi wyjaśnia, co wchodzi w skład otoczenia wewnętrznego firmy podaje przykłady czynników wpływających na zmienność biznesu wymienia etapy analizy SWOT 	<ul style="list-style-type: none"> omawia siłę wpływu i zasięg przykładowych elementów w makro- i mikrootoczeniu przeprowadza prostą analizę SWOT wybranego przedsięwzięcia biznesowego 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje wyniki przykładowej analizy SWOT i ocenia szanse wybranych przedsięwzięć biznesowych w określonych branżach analizuje poszczególne elementy z makro- i mikrootoczenia 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku podaje przykłady podjęć przedsiębiorca, aby lepiej przygotować się na zmienność biznesu omawia, jak kultura organizacyjna przedsiębiorstwa wpływa na makro- i mikrootoczenie

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
21.	Wybrane źródła finansowania działalności przedsiębiorstwa	<ul style="list-style-type: none"> charakterystyka finansowania wewnętrznego i zewnętrznego zalety i wady poszczególnych źródeł finansowania 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady wewnętrznego i zewnętrznego finansowania działalności gospodarczej rozumie, na czym polega dywersyfikacja źródeł finansowania 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że w pierwszym okresie działalności firma potrzebuje odpowiednich środków finansowych na bieżącą działalność podaje wady i zalety jednej wewnętrznej i jednej zewnętrznej formy finansowania 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe wady i zalety każdej z form finansowania potrafi oszacować poziom ryzyka oraz potencjalne korzyści, jakie wiążą się z wyborem określonej formy finansowania wskazuje na ograniczenia w pozyskiwaniu finansowania 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje świadomego wyboru formy finansowania, uwzględniającej charakter planowanej działalności gospodarczej wskazuje znaczenie zachowania płynności finansowej 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku wyjaśnia związek rentowności i płynności finansowej z wybraną formą finansowania podaje przykłady skalowania biznesu
22.	Planowanie finansowe	<ul style="list-style-type: none"> plan finansowy analiza wybranych wskaźników 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że planowanie finansowe to proces, który zachodzi cyklicznie wie, że plan finansowy ma część operacyjną i finansową wymienia przykład wskaźnika mierzącego rentowność przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> omawia poszczególne etapy planowania finansowego wyjaśnia różnicę między częścią operacyjną i finansową rozumie, w jakim celu przeprowadza się analizę wskaźnikową 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega różnice między kosztami i wydatkami, oraz poszczególnymi rodzajami przychodów i dochodów omawia, z czego składają się i co pokazują bilans, rachunek zysków i strat oraz rachunek przepływów pieniężnych oblicza trzy główne wskaźniki rentowności przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia kondycję przedsiębiorstwa na podstawie poszczególnych wskaźników rentowności analizuje wpływ planowania finansowego oraz innych wskaźników gospodarczych, np. poziomu inflacji i bezrobocia, na prowadzoną działalność gospodarczą 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku podaje przykłady innych wskaźników, oceniających kondycję finansową przedsiębiorstw (np. wskaźników płynności i zadłużenia)

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
23.	Etyka w biznesie	<ul style="list-style-type: none"> społeczna odpowiedzialność biznesu ochrona własności intelektualnej dobrze praktyki antykorupcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie etyki w biznesie wyjaśnia pojęcia odpowiedzialności społecznej biznesu oraz własności intelektualnej przedsiębiorstwa podaje przykłady nieetycznych zachowań w biznesie definiuje pojęcie korupcji 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega szanse, jakie daje przestrzeganie zasad etycznych w budowaniu przewag konkurencyjnych przedsiębiorstwa wyjaśnia znaczenie odpowiedzialności społecznej biznesu oraz własności intelektualnej przedsiębiorstwa podaje przykłady CSR oraz rozumie różnicę między prawem własności przemysłowej a prawem autorskim i prawami pokrewnymi omawia przyczyny i skutki nieetycznych zachowań w biznesie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia poszczególne narzędzia CSR wyjaśnia, jaki jest sposób ochrony poszczególnych praw własności intelektualnej i jakie przynosi korzyści rozumie sens walki z korupcją i omawia możliwe praktyki antykorupcyjne, jakie może podjąć przedsiębiorca 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia skuteczność narzędzi CSR rozumie, jakie znaczenie dla całej gospodarki ma ochrona własności intelektualnej przez państwo 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice między działalnością na rzecz CSR a budowaniem własnego wizerunku w ramach PR ocenia zasadność i skuteczność praktyk antykorupcyjnych interpretuje normy ISO i ocenia ich wpływ na budowanie siły przedsiębiorstwa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
24.	Koncepcja własnego biznesu	<ul style="list-style-type: none"> zasady planowania własnego biznesu 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że założenie własnego biznesu wymaga pomysłu, środków finansowych i zarejestrowania w odpowiednich urzędach wie, że osoba niepełnoletnia również ma możliwość prowadzenia działalności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia poszczególne etapy tworzenia koncepcji własnego biznesu zna koncepcję tzw. działalności nierejestrowej wskazuje podstawowe zalety i wady prowadzenia firmy 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że fundamentalne znaczenie dla powodzenia przedsięwzięcia ma kreatywny i możliwy do realizacji pomysł zna zasadę 4W i potrafi ją przedstawić na prostym przykładzie wie, że do prowadzenia firmy potrzebny jest dobrze opracowany biznesplan wyjaśnia, jak rejestruje się przedsiębiorstwo 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie prawidłowego scharakteryzowania i opisu grupy docelowej; potrafi wskazać czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na sukces lub porażkę przedsięwzięcia; przygotowuje prosty biznesplan 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej indywidualnie lub w spółce wskazuje model biznesu adekwatny do posiadanych możliwości finansowych, zasobów ludzkich i struktury organizacyjnej wskazuje przyczyny niepowodzeń wielu przedsięwzięć biznesowych w pierwszym okresie ich działalności